

Jord- och skogsbruksutskottets betänkande nr 15 om regeringens proposition med förslag till lag om verkställighet av Europeiska gemenskapens gemensamma jordbrukspolitik

Riksdagen remitterade den 8 september 1994 regeringens proposition nr 149 till jord- och skogsbruksutskottet för beredning.

Grundlagsutskottet har enligt riksdagens beslut avgett utlåtande till utskottet. Utlåtandet (GrUU 11) finns som bilaga till detta betänkande.

Utskottet har hört lantbruksrådet Heimo Hanhilahti, äldre regeringssekreteraren Esko Laurila, yngre regeringssekreteraren Tanja Viljanen, internationelle medarbetaren Juha Kärkäinen, överinspektören Hilikka Hakatie, tf. överinspektören Olli-Pekka Peltomäki, föredraganden Pekka Sandholm, specialplaneraren Seija Ahonen och planeraren Tapani Sirviö vid jord- och skogsbruksministeriet, äldre budgetsekreteraren Elina Selinheimo vid finansministeriet, lagstiftningssekreteraren Kirsi Salo vid justitieministeriet, överinspektören Terttu Melvasalo vid miljöministeriet, tf. regeringsrådet Elise Pekkala vid handels- och industriministeriet, avdelningsdirektören Markku Suojanen, sektionschefen Johannes Ijas, sektionschefen Timo Mikkilä, sektionschefen Olavi Lindstedt och utsädesombudet Juha Ruippo vid Centralförbundet för lant- och skogsbruksproducenter MTK, ordföranden Ola Rosendahl och sekreteraren Tage Ginström vid Svenska Lantbruksproducenternas Centralförbund, landskapsagronomen Henry Lindström vid Ålands landskapsstyrelse, distriktschefen Sirkka Laakia vid Åbo landsbygdsnäringsdistrikt, distriktschefen Sakari Ängeslevä vid Sydösterbottens landsbygdsnäringsdistrikt, biträdande distriktschefen Vilho Takamäki vid Nylands landsbygdsnäringsdistrikt, direktören Ritva Huttunen vid Statens spannmålsförråd, direktören Jorma Kumpulainen vid Lantbrukets forskningscentral, vice verkställande direktören Matti Hannula, direktören Antero Leino och utrikeshandelschefen Lea Lastikka vid Livsmedelsindustriförbundet, generalsekreteraren Leena Simonen vid Finlands konsumentförbund, ombudsmannen Jarmo Sipilä vid Finlands Fjäderfäförbund, ombudsmannen Pekka Terhe-

maa vid Förbundet för Ekologisk Odling, utbildningschefen Tuomas Perheentupa och konsulenten för ekologisk odling Kirsti Salo vid Suomen 4 H-liitto, chefen för utveckling av den ekologiska produktionen Kaarlo Kinnunen samtidigt som representant för Maaseutukeskusten Liitto och Svenska lantbrukssällskapens förbund, ordföranden Marja-Liisa Ylitalo och medlemmen Risto Salminen vid Svinhushållningsklubbarnas arbetsutskott, upphandlingschefen Juha Ruohola vid Lounais-Suomen Osuusteurastamo och verkställande direktören för Broilertalo Oy Matti Perkonoja samtidigt som representant för LSO-koncernen, juristen Vesa Silaskivi vid Valio Oy, verkställande direktören Seppo Paahtelainen vid Lihapolar Oy, verkställande direktören Juhani Kuusisto vid Sucros Ab, kommunikationsdirektören Esko Lindstedt vid Cultor Ab, vice verkställande direktören Matti Suokas vid Finska Socker Ab, direktören Anssi Aapola vid Raisio Koncernen, marknadsdirektören Pentti Karri vid Mildola Oy, direktören för Maatalouskesko Kimmo Vilppula vid Kesko Ab, verkställande direktören Jussi Kotipelto vid Finska Foder Ab och produktionschefen Teuvo Pollari vid Oy Alko Ab:s industrianläggning i Koskenkorva.

Regeringens proposition

Regeringen föreslår med anledning av Finlands anslutning till Europeiska unionen (EU) att det skall stiftas en lag om verkställighet av Europeiska gemenskapens gemensamma jordbrukspolitik. Den gemensamma jordbrukspolitiken inbegriper bland annat produkter som omfattas av marknadssystemen för de olika grupperna av lantbruksprodukter (19), produkter som inte omfattas av bilaga II till fördraget om att upprätta Europeiska gemenskapen EG (Romfördraget) samt produkter där lantbruksprodukter har använts vid tillverkningen.

EG:s gemensamma jordbrukspolitik regleras i huvudsak genom förordningar vilka som sådana binder medlemsstaterna. Förordningarna är i allmänhet ytterst detaljerade, men förutsätter ändå vissa kompletterande nationella stadganden, t.ex. stadganden om verkställande myndigheter och straffpåföljder.

Enligt propositionen skall jord- och skogsbruksministeriet vara den i gemenskapens förordningar avsedda myndighet som är behörig att verkställa den gemensamma jordbrukspolitik. Ministeriet föreslås inom ramen för sin behörighet kunna delegera uppgifter till en myndighet som lyder under ministeriet inom det egna förvaltningsområdet eller vid behov även till en myndighet inom något annat förvaltningsområde. Som straff för brott mot den föreslagna lagen och gemenskapens bestämmelser föreslås böter.

Propositionen ansluter sig till regeringens proposition om godkännande av vissa bestämmelser i fördraget om Finlands anslutning till Europeiska unionen (RP 135), nedan EU-propositionen, som för närvarande behandlas av riksdagen. Också jord- och skogsbruksutskottet kommer att avge utlåtande om denna proposition. Lagen avses träda i kraft samtidigt med Finlands medlemskap i Europeiska unionen. Tidpunkten för när lagen träder i kraft bestäms genom förordning. Propositionen anknyter dessutom till propositionen om statsbudgeten för 1995.

Utskottets ställningstaganden

Allmänt

Enligt propositionen skall EG:s gemensamma jordbrukspolitik närmast regleras genom de förordningar som gemenskapen utfärdat och som därigenom binder medlemsstaterna. EG har givits oinskränkt behörighet att genomdriva målen för den gemensamma jordbrukspolitik, och medlemsstaterna kan därför inte föra en nationell jordbrukspolitik. Det som kvarstår av medlemsstaternas beslutanderätt är främst att verkställa den gemensamma jordbrukspolitik, utse behöriga organ och besluta om straffpåföljder.

Med stöd av erhållen utredning konstaterar utskottet att verkställigheten av en gemensam jordbrukspolitik huvudsakligen kommer att bestå av administrativ normgivning av ytterst teknisk natur, men därmed inte innebära utnyttjande eller delegering av lagstiftande makt. Regleringar som kan göras på det nationella planet är

bland annat sådana åtgärder i anslutning till europeiska utvecklings- och garantifonden för jordbruket som gäller finansiering och utanordning, interventionsverksamhet och förfaranden i anknytning till kautionsystemen för lantbruksprodukter. Dessutom skall medlemsstaterna sörja för bland annat inspektioner, övervakning, pris- och kvantitetsuppföljning samt skaffande av olika slags information och vidarebefordring av denna till kommissionen och de övriga medlemsstaterna. Normgivande makt av motsvarande slag har jord- och skogsbruksministeriet också enligt den gällande jordbrukslagstiftningen. Om någon grupp av ärenden anses behöva bli reglerad genom lag, kan det stadgas om detta i lag enligt lagförslagens 2 § 1 mom.

Utskottet anser att åtminstone sådana nationellt fastställda arrangemang som väsentligt påverkar individens eller näringsidkarnas rättigheter förutsätter reglering genom lag. Arrangemang av denna typ är bland annat stadganden om produktionsrättigheter, t.ex. kvoter.

Utskottet förutsätter att det stadgas genom lag om grunderna för fastställande av näringsidkarnas produktionsrättigheter, t.ex. mjölkkvoter samt ersättningskvoter för dikor och tackor, och om andra faktorer som väsentligt påverkar produktionsrättigheterna.

Detaljerade ställningstaganden

2 §. *Behörig myndighet.* Paragrafen innehåller stadganden om vilka myndigheter som är behöriga att verkställa den gemensamma lantbrukspolitik i Finland. Hänvisande till grundlagsutskottets utlåtande föreslår utskottet att paragrafens 2 mom. ändras så att en överföring av jord- och skogsbruksministeriets behörighet till en myndighet inom något annat förvaltningsområde inte skall förutsätta bara ett avtal mellan ministerierna utan uttryckligen ett beslut och att sammanslutningar inom jordbruks- eller trädgårdsbranschen endast kan anlitas vid verkställigheten.

4 §. *Rätt att få information och 5 §. Inspektionsrätt.* Utskottet föreslår att de preciseringsfrågor om övervakningsmetoderna som föreslås i grundlagsutskottets utlåtande görs i paragrafens 1 mom.

6 §. *Rättigheterna för Europeiska gemenskapens inspektörer.* Hänvisande till grundlagsutskottets utlåtande föreslår utskottet att stadgandet om rättigheterna för gemenskapens inspektörer stryks eftersom det är onödigt.

8 § (9 §). *Straffstadgande.* Med stöd av sakkunnigutlåtanden påpekar utskottet dessutom att det i lagens 9 § 1 mom. 1 och 2 punkten förekommer överlappningar med stadgandena i strafflagen. Med beaktande av att det enligt klausulen i 2 mom. skall bedömas om förbrytelsen kan anses ha varit ringa, anser utskottet ändå att överlappningen inte har någon betydelse vid tillämpningen av stadgandena. Utskottet konstaterar dessutom att 1 mom. 3 och 4 punkten också överlappar varandra och föreslår därför att de slås ihop.

9 §. *Åland. (ny).* Enligt den utredning som utskottet har fått bestämdes det vid medlemskapsförhandlingarna mellan Finland och unionen att EG:s primärrätt inte skall tillämpas på Åland om inte landskapet godkänner det förslag till lag om godkännande av vissa bestämmelser i fördraget om Finlands anslutning till Europeiska unionen som anknyter till EU-propositionen. Om landskapet antar lagen medför detta enligt Romfördraget att bland annat landskapets lagstiftningsbehörighet som avses i 18 § 15 och 16 punkten självstyrelselagen för Åland (1144/91)

och landskapets förvaltningsbehörighet som avses i 25 § och hänför sig till dessa områden, överförs på institutioner inom unionen. Enligt 18 § 15 och 16 punkten omfattar landskapets lagstiftningsbehörighet frågor som gäller jord- och skogsbruk, styrning av lantbruksproduktionen, jakt och fiske, registrering av fiskefartyg samt styrning av fiskenäringen. Oberoende av Ålands avgörande skall de frågor som ingår i rikets lagstiftningskompetens, dvs. främst frågor som gäller priset på lantbruks- och fiskeriprodukter samt främjande av exporten av lantbruksprodukter enligt 27 § 15 punkten, överföras på institutioner inom unionen genast när Finland blir medlem av EU.

För att Ålands ställning skall bli beaktad föreslår utskottet att till lagförslaget 3 kapitel (Särskilda stadganden) fogas en ny 9 § om Åland.

På grundval av det ovanstående och motiveringen till propositionen föreslår utskottet vörd-

att lagförslaget i regeringens proposition skall godkännas sålydande:

Lag

om verkställighet av Europeiska gemenskapens gemensamma jordbrukspolitik

I enlighet med riksdagens beslut stadgas:

1 kap.

Allmänna stadganden

1 §

(Såsom i regeringens proposition)

2 §

Behörig myndighet

(1 mom. såsom i regeringens proposition)

Jord- och skogsbruksministeriet kan för något ärende eller grupp av ärenden *genom sitt beslut* överföra i 1 mom. avsedda uppgifter som hör till dess behörighet till annan myndighet som det utser inom sitt förvaltningsområde (*utesl.*) *samt* till en myndighet inom annat förvaltningsområde *under förutsättning att det* avtalas särskilt om överföringen av uppgifter, dess omfattning och förfarandena i anslutning till detta mellan jord- och skogsbruksministeriet och ministeriet i fråga. *När uppgifter handhas kan (utesl.) sammanslut-*

ningar inom jordbruks- eller trädgårdsbranschen *anlitas.*

2 kap.

Övervakning och straff

3 §

(Såsom i regeringens proposition)

4 §

Rätt att få information

De *anställda hos en myndighet* som utför övervakning har rätt att få tillgång till de försäljnings-, inköps-, bokförings-, lagrings-, transport- och övriga handlingar som behövs för övervakning, uppföljning och rapportering enligt denna lag samt till övriga uppgifter som behövs om jordbruks- och trädgårdshushållningsprodukter, produktion och hantering av produkter-

na, handel, import och export, upplagring, förädling och transport hos personer och företag som bedriver sådan samt annan med dessa jämförbar verksamhet och hos statliga och kommunala myndigheter, statens ämbetsverk och inrättningar samt hos producentsammanslutningar inom jordbruks- och trädgårdsbranschen.

(2 mom. såsom i regeringens proposition)

5 §

Inspektionsrätt

De anställda hos en myndighet som utför övervakning har rätt att inspektera jordbruks- och trädgårdshushållningsprodukter, i vilka förhållanden de produceras, byggnader och inrättningar som används vid produktionen, förädlingsanstalter, lager, anläggningar, transportmateriel och odlingar samt andra sådana förhållanden som ansluter sig till verkställigheten av Europeiska gemenskapens gemensamma jordbrukspolitik.

(2 mom. såsom i regeringens proposition)

6 §

(Utesl.)

6 och 7 §§

(Såsom 7 och 8 §§ i regeringens proposition)

8 § (9 §)

Straffstadgande

Den som uppsåtligt eller av grov vårdslöshet

(1 punkten såsom i regeringens proposition)
2) hindrar övervakningsmyndighet att utföra övervakning som avses i denna lag, eller

3) på något annat sätt bryter mot stadganden om den gemensamma jordbrukspolitiken eller mot bestämmelser som en myndighet utfärdat med stöd av dessa stadganden eller denna lag,

(4 punkt utesl.)

skall dömas, om inte i någon annan lag stadgas om strängare straff, för brott mot bestämmelserna om verkställighet av den gemensamma jordbrukspolitiken till böter.

(2 mom. såsom i regeringens proposition)

3 kap.

Särskilda stadganden

9 § (ny)

Åland

Denna lag tillämpas också i landskapet Åland i fråga om ärenden som med stöd av självstyrelselagen för Åland (1144/91) omfattas av rikets lagstiftningsbehörighet. De uppgifter som då åligger landsbygdsnäringsdistrikten och kommunernas landsbygdsnäringsmyndigheter sköts av länsstyrelsen i landskapet Åland och kommunstyrelserna eller av kommunernas landsbygdsnäringsmyndigheter.

10—12 §§

(Såsom i regeringens proposition)

Helsingfors den 3 oktober 1994

I den avgörande behandlingen deltog ordföranden S-L. Anttila, vice ordföranden Iivari, medlemmarna Järviolahti, Kalli, Koistinen, Lahi-

kainen, Ollila, Polvinen, Rajamäki, Rinne, Saario, Saastamoinen, Urpilainen och Westerlund samt suppleanterna Björkenheim och Puhakka.

RIKSDAGENS
GRUNDLAGSUTSKOTT

Bilaga

Helsingfors
den 30 september 1994
Utlåtande nr 11*Till Jord- och skogsbruksutskottet*

När riksdagen den 8 september 1994 remitterade regeringens proposition nr 149 med förslag till lag om verkställighet av Europeiska gemenskapens gemensamma jordbrukspolitik till jord- och skogsbruksutskottet för beredning bestämde den samtidigt att grundlagsutskottet skall avge utlåtande i saken till jord- och skogsbruksutskottet.

Utskottet har hört lantbruksrådet Esko Juvenen och yngre regeringssekreteraren Tanja Viljanen vid jord- och skogsbruksministeriet, lagstiftningssekreteraren Kirsi Salo vid justitieministeriet, professorn Mikael Hidén, professorn Ilkka Saraviita och professorn Kaarlo Tuori.

Grundlagsutskottet har behandlat ärendet ur statsförfattningsrättslig synvinkel och anför vördsamt följande.

Regeringens proposition

I propositionen ingår ett förslag till lag om verkställighet av Europeiska gemenskapens gemensamma jordbrukspolitik. Den regleras närmast av de förordningar som EG utfärdar och som därigenom binder medlemsstaterna. Förordningarna kräver att EG:s medlemsstater fastställer vilka organ som nationellt verkställer den gemensamma jordbrukspolitiken och vilka straffpåföljderna är för brott mot de rättsakter som gäller den gemensamma jordbrukspolitiken.

Den föreslagna lagen avses träda i kraft samtidigt som Finland blir medlem i Europeiska unionen. Tidpunkten för när lagen träder i kraft bestäms genom förordning.

Enligt motiveringen till lagstiftningsordningen omfattar lagförslaget åtgärder som faller inom EG-kommissionens kompetens. Regeringen anser att lagförslaget kan behandlas i den ordning som föreskrivs i 66 § riksdagsordningen, eftersom överföringen av kompetens enligt lagen om införande av fördraget om Finlands anslutning

till Europeiska unionen (RP 135) är möjlig i den ordning som föreskrivs i 69 § 1 mom. riksdagsordningen.

Utskottets ställningstaganden

De lagrum som är viktiga ur statsförfattningsrättslig synvinkel gäller överföring av kompetens från jord- och skogsbruksministeriet (2 § 2 mom.) och övervakning (3—6 §§).

Flera stadganden i regeringsformen, inte minst 92 § 1 mom. om principen om lagbunden förvaltning, kan anses vara ett uttryck för kravet på att myndigheternas administrativa kompetens, där också offentlig makt ingår, bör bygga på en riksdagslag eller en behörigen utfärdad författning på lägre nivå. I det aktuella fallet karakteriseras behörigheten generellt, "den allmänna verkställigheten" av lagen, i 2 §, vars 2 mom. dessutom medger en överföring av behörighet enligt vad jord- och skogsbruksministeriet beslutar till en annan myndighet inom ministeriets förvaltningsområde, när det gäller något ärende eller någon grupp av ärenden, m.a.o. i begränsad omfattning.

Enligt förslaget kan jord- och skogsbruksministeriet inom samma gränser avtala med ett annat ministerium om överföring av uppgifter inom sitt eget behörighetsområde till en myndighet inom det andra förvaltningsområdet. Denna möjlighet kan utsträcka sig till behörighet som omfattar offentlig makt och som riktar sig till enskilda, eftersom den inte har avskilts från möjligheten att överföra befogenhet. Utskottet anser att det inte är statsförfattningsrättsligt lämpligt att en myndighets behörighet på detta sätt ens i begränsad omfattning kan bygga på avtal. Också i så fall bör befogenhet överföras till exempel genom beslut av jord- och skogsbruksministeriet.

Med stöd av det sista stadgandet i 2 § 2 mom. kan jord- och skogsbruksministeriets behörighet

visavi den allmänna verkställigheten av lagen också föras över till sammanslutningar inom jordbruks- eller trädgårdsbranschen. Med hänsyn till paragrafen i dess helhet bör det anses att en sådan överföring av befogenheter är högst exceptionell. Förslaget är dock speciellt i statsförfattningsrättsligt hänseende, eftersom alternativet att föra över vissa uppgifter med offentlig karaktär till privata sammanslutningar av detta slag skulle ingå i lagen bara som en möjlighet som inte specificeras närmare. De uppgifter som kunde delegeras från ministeriet och vilka sammanslutningar som övertar dem skulle framgå först av ministeriets beslut. Utskottet menar att det är nödvändigt att antingen precisera lagen på denna punkt eller att ändra den så att sammanslutningarna bara kan anlitas vid de uppgifter det gäller.

Enligt föreslagna 3 § 2 mom. får ovan nämnda sammanslutningar anlitas vid övervakningen. Det är helt obestridligt att handräckning av detta slag inte, lika lite som till exempel övervakningsmetoderna i 4 och 5 §§ i allmänhet, är förknippade med någon rätt att anlita kraftmedel. Det är polisen som vid behov har denna rätt enligt vad som stadgas om handräckning i 3 § 2 mom. Förslaget bör därför anses vara förenligt med utskottets tolkningspraxis (se därom t.ex. GrUU 1/1994 rd). För klarhetens skull föreslår utskottet dock att 4 och 5 §§ preciseras genom att där uttryckligen sägs att det bara är myndighetsanställda som har dessa rättigheter.

Föreslagna 6 § gäller EG-institutionernas och deras inspektörers rätt att få information och utföra inspektioner. Att rättigheter av detta slag kunde ges andra än finländska myndigheter har av hävd ansetts vara ett avsteg från 1 och 2 §§ regeringsformen (t.ex. GrUU 15/1992 rd) och således kräva grundlagsordning.

I motiveringen till 6 § framhålls att det i ett flertal av EG-förordningarna förutsatts att det stadgas på det nationella planet att EG:s institutioner och av dem utsedda inspektörer skall ha rätt att vara med vid inspektioner i medlemsstaterna och om deras rätt att få information i detta sammanhang.

Bestämmelserna om detta i olika EG-förordningar skiljer sig veterligen något från varandra. Tjänstemän som av kommissionen utsetts att genomföra inspektioner på platsen skall ha tillgång till böcker och andra handlingar (artikel 9 i rådets förordning nr 729/70), i överensstämmelse med aktuell nationell lagstiftning skall kommissionens tjänstemän ha tillgång till samtliga hand-

lingar och tillträde till samtliga granskningar (artikel 21 i rådets förordning nr 4045/89), kommissionens tjänstemän får delta i kontroller och har tillgång till samma lokaler och handlingar som de nationella myndigheterna (artikel 6 i rådets förordning nr 595/91) och kommissionens tjänstemän får genomföra undersökningar och kontroller (artikel 11 i rådets förordning nr 3508/92).

Bestämmelser av detta slag bör enligt utskottets uppfattning förstås så att de inte kräver särskilda nationella bestämmelser om rättigheter för kommissionens inspektörer. De har en viss status vid inspektioner i medlemsstaterna redan direkt med stöd av EG-förordningarna. Enligt denna tolkning och om någon annan typ av EG-förordningar inte heller har utfärdats, kan 6 § strykas i den föreslagna lagen såsom obehövlig.

Men om 6 § till exempel av informationshänsyn får stå kvar i lagen är saken av ovan nämnda orsaker betydelsefull med tanke på behandlingsordningen. Enligt motiveringen till lagstiftningsordningen kunde lagförslaget behandlas i den ordning som föreskrivs i 66 § riksdagsordningen, eftersom förslaget till lag om godkännande av vissa bestämmelser i fördraget om Finlands anslutning till Europeiska unionen kommer att behandlas i riksdagen i s.k. inskränkt grundlagsordning enligt 69 § 1 mom. riksdagsordningen. — Utskottet har ännu inte tagit ställning till behandlingsordningen för denna lag.

På grund av denna uppfattning är det skäl att uppmärksamma utskottets praxis vid bedömning av det rättsläge som skall anses gälla för behandlingsordningen av ett visst lagförslag. Utskottets färskaste ställningstagande ingår i utlåtande nr 21/1992 rd (se även GrUU 15/1986 rd och 2/1987 rd). I utlåtandet ansåg utskottet att den konflikt med egendomsskyddet som ingick i lagförslaget redan hade blivit beaktad vid behandlingen av lagen om införande av EES-avtalet. Det då aktuella lagförslaget utgjorde ett led i samma lagstiftningskomplex. Lagen om införande av EES-avtalet hade då blivit godkänd i riksdagen, men den hade ännu inte stadfästs eller trätt i kraft. Utskottet uttalade då: "Med beaktande av de orsaker ... som till denna del ledde till att lagen om införande av EES-avtalet behandlades i kvalificerad lagstiftningsordning, kan motsvarande nationella lagstiftningsåtgärder nu genomföras genom en vanlig lag."

I linje med detta bör det i det föreliggande fallet anses att lagförslaget, om 6 § kvarstår, kan behandlas i den ordning som föreskrivs i 66 § riksdagsordningen bara om den andra behand-

lingen, som är avgörande för lagens innehåll och därmed också för dess ingress, inte slutförs innan lagen om införande av anslutningsfördraget har godkänts i riksdagen. Om ärendet behandlas före denna fas bör den grundlagsordning följas som med stöd av 69 § 1 mom. riksdagsordningen tillämpas på en lag om införande ett statsfördrag.

Med stöd av det ovan sagda anför grundlagsutskottet vördsamt

att lagförslaget kan behandlas i den ordning som föreskrivs i 66 § riksdagsordningen förutsatt

1) att de statsförfattningsrättsliga anmärkningarna om 2 § 2 mom. blir behörigen beaktade; i annat fall bör lagförslaget behandlas i den ordning som föreskrivs i 67 § riksdagsordningen; och

2) att 6 § stryks i lagförslaget eller att andra behandlingen av lagförslaget, om 6 § ingår i det, inte slutförs innan lagförslaget i regeringens proposition nr 135 har godkänts; i annat fall bör lagförslaget, om 6 § ingår i det, behandlas i den ordning som föreskrivs i 69 § 1 mom. riksdagsordningen.

I den avgörande behandlingen deltog ordföranden Niinistö, medlemmarna Jansson, Kaari-lahti, Koskinen, Laine, J. Leppänen, Moilanen,

Mölsä, Nikula, Varpasuo, Viljanen, Vistbacka, Vähänäkki och Väistö samt suppleanten von Bell.

Avvikande åsikt

Vi kan inte godkänna utskottsmajoritetens ståndpunkt att utskottets statsförfattningsrättsliga anmärkningar om föreslagna 2 § 2 mom. måste beaktas för att lagförslaget till denna del skall kunna behandlas i vanlig lagstiftningsordning. De anmärkningar utskottet på denna punkt kommer med i sitt utlåtande är enligt vår mening sådana allmängiltiga synpunkter på lagstiftningens tillbörliga innehåll som måste beaktas bland annat på grund av rättsordningen i dess helhet och dess interna systematik. Faktorer av detta

slag bör inte förbigås ens i kvalificerad lagstiftningsordning. Å andra sidan anser vi att de inte direkt kan betraktas som frågor som inverkar på lagstiftningsordningen, eftersom det inte går att finna särskilda stadganden i grundlag till stöd för dem eller att ur dem härleda någon entydigt klar rättsprincip som kan anses stå på grundlagsnivå.

Med stöd av det ovan sagda anser vi

att punkt 1 i klämman i utskottets utlåtande bör strykas.

Helsingfors den 30 september 1994

Sauli Niinistö
Tero Mölsä

Päivi Varpasuo
Pekka Viljanen
Gunnar Jansson

Johannes Leppänen
Matti Väistö

